

KRAJOWA RADA IZB ROLNICZYCH

Adres do korespondencji:

Parzniew, ul. Przyszłości 5, 05-804 Pruszków tel. 881 939 421

e-mail: sekretariat@krir.pl www.krir.pl

KRIR/MR/ 264 /2025

Warszawa, 11.03.2025 r.

Pan
Czesław Siekierski
Minister Rolnictwa
i Rozwoju Wsi

Szanowny Panie Ministrze,

Zarząd Krajowej Rady Izb Rolniczych, po zapoznaniu się z wnioskami wojewódzkich izb rolniczych, dotyczącymi ekoschematów uznaje je za zasadne i zwraca się do Pana Ministra o rozważenie możliwości ich realizacji:

1. Wniosek, aby ekoschemat "Uprawa roślin miododajnych" dalej uwzględniał wysiew minimum dwóch roślin, ale dowolnie wybranych przez rolnika i obojętnie z której listy. Dodatkowo o zobowiązanie beneficjenta do określenia przeznaczenia uzyskanego plonu np. na paszę, przyoranie lub siew na poplony z zastrzeżeniem możliwości uprawy na cele spożywcze dla człowieka.

Uzasadnienie

Dwa lata płatności do obszarów z roślinami miododajnymi w ramach ekoschematu, a zainteresowanie pomimo wysokiej stawki za 1 ha, która wynosiła w 2024 - 898,66 zł/ha) jest znikome. Główną i jedyną przyczyną tego jest dobór roślin. Obowiązuje, bowiem wysiew mieszanki składającej się z minimum 2 gatunków roślin, każda z innej listy (nr 1 i 2 rozporządzenia Ministerstwa Rolnictwa). Pierwsza lista to krótko mówiąc chwasty i ta roślina ma być przeważająca w uprawie. Chcąc zwiększać bioróżnorodność i stwarzać warunki bytowania dla owadów zapylających (pszczoły itp.) nie może rolnik zachwaszczać pól, a aktualny dobór roślin do w/w ekoschematu do tego prowadzi.

2. Wniosek o dopuszczenie kasacji poplonów ozimych po 15 listopada oraz zmiany w Rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie szczegółowych warunków i szczegółowego trybu przyznawania i wypłaty płatności w ramach schematów na rzecz klimatu i środowiska w ramach PS dla WPR na lata 2023-2027 terminu — wymieszanie poplonów ozimych z glebą, a nie mulczowanie poplonów.

Uzasadnienie

Ekoschemat: Rolnictwo węglowe i zarządzanie składnikami odżywczymi, praktyka „Międzyplony ozime lub wsiewki śródplonowe”. Podstawą rolą poplonów jest:

- ograniczenie erozji wodnej, wietrznej,
- przejście składników przez korzenie roślin poplonowych z późno stosowanych dawek nawozów na rośliny uprawne,
- zapobieganie wymywaniu składników (fosfor, azot) do wszelkich wód podziemnych i rzek,
- tworzenie próchnicy, która zwiększa retencje wody i uruchamia wszystkie składniki pokarmowe w okresie wegetacji.

Te wszystkie zadania wysianych poplonów są realizowane, gdy żyje i funkcjonuje ich korzeń, czyli do pierwszych mrozów, a zatem nie ma uzasadnienia pozostawianie poplonu do wiosny (wiosenna orka to wysuszenie gleby).

W aktualnej sytuacji rolnicy wysiewają poplon ozimy stosując minimalną ilość nasion na hektar i w końcowym terminie, czyli koniec września. Taki stan rzeczy mija się z celem i nie realizuje żadnego z wymienionych wcześniej zadań poplonu.

3. Wniosek o zmianę zasad ekoschematu „Międzyplony ozime lub wsiewki śródplonowe” poprzez dopuszczenie zabiegów ochrony roślin w szczególnych przypadkach, takich jak masowe występowanie szkodników i chorób zagrażających zasiewom, zgodnie z zasadami integrowanej ochrony roślin i dobrą praktyką rolniczą.

Uzasadnienie

W ostatnim sezonie wielu rolników doświadczyło problemu masowego pojawu mszyc, które w znacznym stopniu zniszczyły międzyplony, zwłaszcza rośliny motylkowe. Zamiast oczekiwanej biomasy wzbogacającej glebę, pola stały się miejscem namnażania mszyc, co miało negatywny wpływ na uprawy ozime. Dodatkowo, w mieszankach poplonowych, gdzie obecne były samosiewy zbóż lub celowo wysiewane gatunki jednoliścienne, zaobserwowano nasilone występowanie wirusów przenoszonych przez mszyce. Brak możliwości wykonania zabiegów ograniczających rozwój tych szkodników oraz eliminujących samosiewy jednoliścienne doprowadził do wzrostu zagrożenia dla ozimin.

Zgodnie z zasadami dobrej praktyki rolniczej uzasadnione jest wprowadzenie możliwości stosowania zabiegów insektycydowych w przypadku masowego występowania szkodników, takich jak mszyce, które niszczą międzyplony i zwiększają presję chorób wirusowych na oziminy oraz zabiegów herbicydowych pozwalających na kontrolę niepożądanych samosiewów jednoliściennych, które są żywicielami dla szkodników i źródłem chorób wirusowych. Obecny zakaz stosowania ochrony roślin w ramach ekoschematu sprawia, że zamiast poprawy jakości gleby, w wielu przypadkach międzyplony ulegają zniszczeniu, a presja chorób i szkodników rośnie. Wprowadzenie opisanych zmian pozwoliłoby rolnikom skuteczniej realizować cele ekoschematu, jednocześnie minimalizując negatywne skutki dla przyszłych upraw.

4. Wniosek o 3 letni okres zwolnienia dla rolnika — beneficjenta ekoschematu: Integrowana Produkcja Roślin (IP) ze stosowania odmian zbóż dla danego województwa z pominięciem metody zaprawiania roślin zgodnej z metodyką IP, czyli należy usunąć założenia, co do odmian w poszczególnych województwach i odstąpić od jednej ustalonej metody zaprawiania.

Uzasadnienie

Głównym założeniem płatności w ramach ekoschematu „Integrowana Produkcja Roślin” jest udzielenie wsparcia finansowego dla rolnika, który w danym roku zdecyduje się na uprawę zgodnie z metodykami integrowanej produkcji roślin, pod nadzorem podmiotu certyfikującego.

Dla każdego województwa zatwierdzone są różne odmiany roślin do uprawy z określoną jedną metodą zaprawiania nasion. Firmy nasienne otrzymały trzy letni okres dostosowania się do jednolitej metody zaprawiania roślin zgodnej z metodyką IP, natomiast rolnicy takiego czasu nie otrzymali.

Rolnik z województwa mazowieckiego chcący realizować ten ekoschemat musi zakupić odmianę odpowiednią dla województwa mazowieckiego, a jest ona zaprawiona nie zgodnie z IP. Jeśli znajdzie odmianę zaprawioną zgodnie z IP to jest ona nieakceptowana do realizacji ekoschematu w naszym województwie. I podobna analogia jest w pozostałych województwach.

Wnioskujemy zatem o 3 letnie dostosowanie się do odmian i metod zaprawiania, ponieważ rolnicy w poszczególnych województwach nie są w stanie sprostać założeniom Integrowanej Produkcji.

Przedstawiając powyższe

Pozostaję z poważaniem

PREZES
KRAJOWEJ RADY IZB ROLNICZYCH

WIKTOR SZMULEWICZ